

ПРЕДСТОЯЩИ ВАЖНИ ГОДИШНИНИ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Извори за правото преди 1879 година

800 г. от издаването на Сигилия на деспот Алексей Слав

790 г. от издаването на Ватопедската грамота на цар Иван Асен II

730 г. от издаването на Виргинската грамота на цар Константин Асен

720 г. от издаването на грамотата на сръбския крал Стефан Урош II Милутин, с която се потвърждават дарението на прото-севаст Прибо и владенията на скита „Св. Петка“

370 г. от публикуването на „Подробно описание на Османската държава от Али Чауш от София“

170 г. от приемането на османския Търговски закон

150 г. от издаването на ферман за учредяване на Българската екзархия

150 г. от приемането на Програмата на Българския революционен централен комитет

Личности

185 г. от рождението на Илия Цанов (1835–1901), адвокат, първи служебен защитник у нас, назначен в процеса срещу Ботевите четници в Русе през 1876 година

160 г. от рождението на Александър Дякович (1860–1931), съдия и прокурор, председател на Варненския окръжен съд, председател на комисията за изработване на първия български Наказателен закон

140 г. от рождението на проф. Венелин Ганев (1880–1966), юрист, дипломат и политик, министър на правосъдието (1919), до 1947 г. преподавател по обща теория на правото и по търговско право в СУ „Св. Климент Охридски“ и в Свободния университет за политически и стопански науки (днес УНСС)

130 г. от рождението на акад. Петко Стайнов (1890–1972), юрист, дипломат и политик, преподавател по административно право

125 г. от рождението на проф. Любен Диков (1895–1973), преподавател по гражданско и по търговско право, декан на Юридическия факултет и ректор на Софийския университет (1933–1934), министър на правосъдието (1935), редактор на сп. „Юридическа мисъл“

115 г. от рождението и 25 г. от смъртта на проф. Петко Венедиков (1905–1995), юрист цивилист, декан на Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

110 г. от рождението на проф. Иван Апостолов (1910–1981), адвокат и преподавател по облигационно право

110 г. от рождението на доц. Кръстю Цончев (1910–1991), адвокат и учен цивилист

100 г. от рождението на проф. Иван Дерменджиев (1920–1992), преподавател по административно право, адвокат

95 г. от смъртта на проф. Симеон Ангелов (1881–1925), преподавател по гражданско и по римско право

90 г. от рождението на Петър Корнажев (1930–2002), адвокат и политик, министър на правосъдието (1993–1994)

90 г. от смъртта на проф. Петър Абрашев (1866–1930), юрист и политик, министър на правосъдието (1911–1913), преподавател по гражданско процесуално право

80 г. от смъртта на проф. Стефан С. Бобчев (1853–1940), юрист и политик, директор на правосъдието на Източна Румелия (1884–1885), преподавател по история на българското и славянското право и по история на каноническото (черковното) право

75 г. от смъртта на проф. Димитър Мишайков (1883–1945), юрист и икономист, професор по статистика и декан на Юридическия факултет на Софийския университет (1919–1922), преподавател в Свободния университет за политически и стопански науки (днес УНСС)

65 г. от рождението на Петко Добчев (1955–2006), учен историк, библиограф, библиотекар на Софийската адвокатска колегия, на Българската академия на науките и на Министерството на правосъдието

60 г. от смъртта на проф. Стефан Баламезов (1883–1960), юрист, преподавател по конституционно право, декан на Юридическия факултет и ректор на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (1929–1930; 1944–1945)

40 г. от смъртта на проф. Владимир Кутиков (1908–1980), юрист и дипломат, професор по международно публично и по международно частно право

20 г. от смъртта на проф. Веселин Каракашев (1931–2000), юрист и криминолог, директор на Института за държавата и правото при БАН, председател на Съвета за криминологични изследвания при Върховната касационна прокуратура

10 г. от смъртта на Румен Янков (1942–2010), съдия, председател на Върховния съд (1994–1996), председател на Върховния касационен съд (1996–2000), председател на Конституционния съд (2006–2009)

Институции и нормативни актове

140 г. от приемането на първия български Закон за устройство на съдилищата

135 г. от приемането на Закона за нотариусите и околийските съдии, които извършват нотариални дела

135 г. от приемането на Закона за господарските и чифлишките земи

135 г. от издаването на Манифеста на княз Александър Батенберг за признаване на Съединението

135 г. от създаването на Русенския военен съд и на Софийския военен съд

130 г. от обнародването на Закона за наследството (отм.)

130 г. от влизане в сила на Закона за настояничеството (отм.)

130 г. от създаването на служба „Затвори“ и фонд „Заторно дело“ към Министерството на правосъдието

125 г. от обнародване на Закона за преследване на незаконно обогатените чиновници (отм.)

120 г. от приемането на Временните наредби за престъпленията по печата (отм.)

115 г. от приемането на Закона за женския и детския труд в индустриалните заведения (отм.)

105 г. от издаването на Манифеста на цар Фердинанд за обявяване война на Сърбия (България влиза в Първата световна война – 1 октомври 1915 г.)

100 г. от обнародването на Закона за трудовата повинност (отм.)

100 г. от обнародването на Закона за данъка върху общия доход (отм.)

100 г. от обнародването на Закона за подвижните мирови съдии (отм.)

100 г. от обнародването на Закона за данъка на дружествата (отм.)

100 г. от обнародването на Закона за ограничение кражбите, грабежите, убийствата, тежките телесни повреди и палезите (отм.)

100 г. от обнародването на Закона за водните синдикати (отм.)

95 г. от учредяването на Висшия адвокатски съвет (24 юни 1925 г.)

90 г. от обнародването на Закона за държавния печат (отм.)

80 г. от обнародването на Закона за гражданската мобилизация (отм.)

80 г. от обнародването на Закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на цените (отм.)

80 г. от сключването на Крайовската спогодба между България и Румъния (7 септември 1940 г.)

70 г. от обнародването на Закона за задълженията и договорите

70 г. от подписването на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (Европейската конвенция за правата на човека) (4 ноември 1950 г.)

35 г. от влизане в сила на Семейния кодекс (отм.)

30 г. от обнародването на Закона за събранията, митингите и манифестациите

25 г. от обнародването на Закона за „Държавен вестник“

25 г. от обнародването на Закона за Сметната палата

20 г. от влизане в сила на Кодекса за социално осигуряване

20 г. от влизане в сила на Закона за публичното предлагане на ценни книжа

20 г. от обнародването на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България

20 г. от обнародването на Закона за пътищата

20 г. от обнародването на Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни и други длъжности (отм.)

20 г. от обнародването на Закона за достъп до обществена информация

15 г. от обнародването на Закона за общинския дълг

15 г. от подписването на Договора за присъединяването на България към Европейския съюз (25 април 2005 г.)

15 г. от влизане в сила на Закона за частните съдебни изпълнители

15 г. от обнародването на Закона за правната помощ

15 г. от обнародването на Наказателно-процесуалния кодекс

15 г. от обнародването на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс

15 г. от учредяването на Центъра за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“ при Висшия адвокатски съвет (25 ноември 2005 г.)

10 г. от обнародването на Закона за дейностите по предоставяне на услуги

10 г. от обнародването на Закона за признаване, изпълнение и изпращане на решения за конфискация или отнемане и решения за налагане на финансови санкции (23 февруари 2010 г.)

10 г. от обнародването на Закона за потребителския кредит

10 г. от обнародването на Закона за достъп до пространствени данни

10 г. от обнародването на Закона за развитието на академичния състав в Република България

10 г. от обнародването на Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия

10 г. от обнародването на Закона за данък върху застрахователните премии

5 г. от обнародването на Закона за енергийната ефективност

5 г. от обнародването на Закона за европейската заповед за защита

5 г. от обнародването на Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност

5 г. от обнародването на Закона за Националната служба за охрана

5 г. от обнародването на Закона за гарантиране на влоговете в банките

5 г. от обнародването на Закона за Държавната агенция „Разузнаване“

5 г. от обнародването на Закона за предучилищното и училищното образование

5 г. от обнародването на Закона за военното разузнаване

5 г. от обнародването на Закона за счетоводството

5 г. от обнародването на Закона за изменение и допълнение на Конституцията на Република България, с който се обособяват съдийска и прокурорска колегия на Висшия съдебен съвет

5 г. от обнародването на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове

5 г. от обнародването на Кодекса за застраховането

Съдебни дела

75 г. от Народния съд (1945 г.)

50 г. от решението на Съда на ЕС по делото *Интернационале Ханделсгезелшафт*

30 г. от решението на Съда на ЕС по делото *Фактортам I*

10 г. от решението на ЕСПЧ по делото *Звездев срещу България* (жалба № 47719/077), в което Съдът установява нарушение на правото на всеки задържан да бъде изправен пред съд своевременно след задържането и посочва, че кумулативното използване на полицейско и прокурорско задържане (24 ч. плюс 72 ч.) е в противоречие с чл. 5 (3) от ЕКПЧ.

10 г. от решенията на ЕСПЧ по делата *Васил Сашов Петров срещу България* (жалба № 63106/00), *Влаеви срещу България* (жалби № 272/05 и № 890/05) и *Каранджа срещу България* (жалба № 69180/01), в които Съдът установява нарушения на чл. 2 от ЕКПЧ и които засягат неоправдано или прекомерно използване

на огнестрелно оръжие от страна на полицейски служители, липса на адекватно планиране и контрол на полицейски операции, както и недостатъчна ефективност на проведеното разследване на деянието.

10 г. от постановяването на решението на ЕСПЧ по делото *Въчкови срещу България* (жалба № 2747/02), в което Съдът установява нарушение на чл. 2 от ЕКПЧ – право на живот, неправомерна употреба на оръжие от страна на полицейски органи при задържане и неадекватно разследване на случая.

10 г. от постановяването на решението на ЕСПЧ по делото *Бекирски срещу България* (жалба № 71420/01), в което Съдът установява нарушение на чл. 2 и 3 от ЕКПЧ, както и липса на ефективно разследване на случая.

10 г. от постановяването на решението на ЕСПЧ по делото *Сеидова и др. срещу България* (жалба № 310/04), в което Съдът установява нарушение на чл. 2 от ЕКПЧ и липса на адекватно разследване на убийство поради това, че близките му не са участвали ефективно в досъдебното производство.

10 г. от решението на ЕСПЧ по делото *Зашеви срещу България* (жалба № 19406/05), по което Съдът установява нарушение на чл. 2 от ЕКПЧ заради забавяне на производството и редица пропуски в разследването на убийство.

10 г. от решението на ЕСПЧ по делата *Ангел Васков Ангелов срещу България* (жалба № 34805/02) и *Шишкови срещу България* (жалба № 17322/04), по които Съдът установява нарушение на материалноправния и на процесуалния аспект на чл. 3 от ЕКПЧ заради нечовешко и унижително отнасяне от страна на полицията и липса на ефективно и цялостно разследване на твърдения за упражнено полицейско насилие.

10 г. от решението на ЕСПЧ по делото *Петьо Петков и др. срещу България* (жалба № 32130/03), по което Съдът установява нарушение на чл. 3 от ЕКПЧ заради наложено задължение на задържан да носи качулка, нарушение на чл. 5 (1) и (3) от ЕКПЧ заради прекомерна продължителност на задържането и забавяне на освобождаването на жалбоподателя, след като вече е бил оправдан, нарушение на чл. 6 (2) от ЕКПЧ заради нарушение на

презумпцията за невинност, на чл. 13 и чл. 1 от Протокол № 1 към ЕКПЧ.

10 г. от решението на ЕСПЧ по делото *Раза срещу България* (жалба № 31465/08), по което Съдът установява нарушение на чл. 5 (1) и (4) от ЕКПЧ заради незаконно задържане на чужденец, който очаква експулсиране, и несвоевременно явяване пред съд за оспорване на законността на задържането; нарушение на чл. 8 от ЕКПЧ – зачитане на правото на семеен живот; нарушение на чл. 13 от ЕКПЧ – право на ефективна защита пред национален орган, защото Върховният административен съд не е провел адекватно проучване на твърденията на правителството, че жалбоподателят представлява заплаха за националната сигурност.

10 г. от решението на ЕСПЧ по делото *Стойчев срещу България* (жалба № 29381/04), по което Съдът установява нарушение на чл. 5 от ЕКПЧ – незаконно лишаване от свобода на душевноболно лице, липса на съдебен контрол върху задържането, право на обезщетение поради незаконно задържане.

Юридически лица с нестопанска цел и други организации

120 г. от учредяването на Софийското юридическо дружество (1900)

95 г. от учредяването на Кооперативно дружество „Дом на българските правници“

30 г. от учредяването на Националния съюз на юрисконсултите

15 г. от учредяването на Камарата на частните съдебни изпълнители

5 г. от учредяването на Съюза на съдебните заседатели

Публикации

85 г. от началото на списание „Правна мисъл“ с редактор проф. Й. Фаденхехт; списанието излиза 1935–1941 г.

80 г. от началото на списание „Архив за правни науки“ с редактор проф. Любен Диков; списанието излиза между 1940–1943 г.

10 г. от началото на списание „Юридически барометър“

Чужди правни системи

430 г. от смъртта на Жак Кюжас (Jacobus Cujacius) (1522–1590), средновековен юрист и учен в областта на римското право

470 г. от приемането на Съдебника на Иван IV (1550), сборник закони от периода на съсловно-представителната монархия в Русия, който премахва подсъдността на местните феодални владетели и е обявен за единствен източник на правото в страната

265 г. от смъртта на Шарл-Луи дьо Съконда, барон Дьо ла Бред и Дьо Монтецьо (1689–1755), френски юрист и философ

220 г. от смъртта на Карл Антон фон Мартини (1726–1800), австрийски юрист и философ на правото

210 г. от приемане на френския Наказателен кодекс (3 юни 1810 г., отм. 1994 г.)

175 г. от рождението на Адолф Пренс (1845–1919), белгийски учен в областта на наказателното право и социологията

175 г. от рождението на Леонид Евстафиевич Владимиров (1845–1917), руски адвокат и професор по наказателно право

90 г. от смъртта на Уилям Хауърд Тафт, американски юрист и политик, президент на САЩ (1909–1913) и председател на Върховния съд на САЩ (1921–1930)

90 г. от рождението на Сандра Дей О'Конър (р. 1930 г.), американски юрист, първата жена, назначена за съдия във Върховния съд на САЩ

Съставител: д-р Иванка Иванова